

Bag tremmer

Midt i byens mylder findes der en hverdag, hvor det langt fra er en selvfølge, at man kan gå ud at smøre sig en mad, slå vinduet op for at få frisk luft, tage et bad, ringe og sludre med sine venner eller andre ting, der er så naturlige, at vi ikke engang tænker over det. Men hvad foregår der egentlig i Københavns fængsler bag de låste døre og pigtråden? Hvordan ser hverdagen ud? Præges lange gange af raslende håndjern, hvor hårdkogte kriminelle er på vagt over for hinanden, mens korrupte fængselsbetjente udnytter deres magt til at vinde egne goder?

Hvis du sidder og nyder en is på Sankt Hans torv, sidder der mindre end 100 meter væk omkring 90 mennesker i små celler, deres hverdag er styret af fængselsbetjente, de får lov til at være udenfor en time om dagen, ellers er de låst inde det meste af tiden. Hvis du drikker en øl på en cafe på Vesterbro, sidder der få hundrede meter væk mere end 400 kvinder og mænd indespærret, og hvis du cykler over Langebro, passerer du samtidig Politigården, hvor der sidder 25 mænd i små celler. Verdner så tæt på og alligevel fuldstændig afskåret fra det almindelige liv.

Dørene låses op

Vi møder op foran Blegdamsvejens Fængsel lige ved Sant Hans Torv. Vi finder en lille dør til højre, ringer på og melder vores ankomst gennem den lille højttaler. Døren åbnes, og op af en trappe finder vi et lille venteværelse. Venteværelset med et gammelt bord, to stole og en disk med gitter for fremstår slidt. Dette er altså det første rum, pårørende ser,

når de skal på besøg eller aflevere tøj til en indsat. Man kan ikke lade være at dvæle ved, hvor mange tanker og bekymringer der må være løbet igennem utallige hoveder i dette rum.

En dør på højre hånd bliver låst op, og vi møder fængselsbetjenten Lisbet Petersen, som vi har aftalt møde med. Umiddelbart stemmer den lyshårede Lisbeth på 27 år ikke overens med det billede, man har af en betjent i et mandefængsel for alt fra mordere, voldtægtsforbrydere til narkohandlere og småsvindlere. Hun smiler og fører os gennem en gang og nogle døre. Noget af det første, man bemærker, er, hvordan alle de tunge jerndøre, vi passerer, er låst og nøjsomt bliver låst bag os igen. Pludselig står vi i hjertet af fængslet, og alle de forestillinger, man har gjort sig om lange gange, i flere etager med jerndøre på hver side, bliver indfriet på stedet. Man føler sig nærmest hensat til en amerikansk fængselsfilm. En bred gang med hvide vægge tegner sig foran os, og de blå jerndøre fører ind til utallige celler. I hver ende af gangen går der

jerntrapper op til næste etage og næste igen. På gangene går fængselsbetjente samt civile rundt - vi finder hurtigt ud af, at de civilklædte er indsatte, så de går dog ikke rundt i orange fangedragter her. Grunden til aktiviteten er, at det i dag er torsdag; en af de to dage om ugen, hvor den lille fængselsbutik har åben, og der kan købes magasiner, slik, shampoo m.v. En time efter er butikken lukket og de fleste celler igen låst.

Vi bliver vist ind på et kontor, hvor man på en lang række overvågningsskærme kan se arealerne uden for fængslet. Lisbeth fortæller, at de holder øje med udendørsarealerne, bl.a. fordi der tit står pårørende og råber ind til de indsatte, ofte ulykkelige kærestere, der råber "I love you!", " Hold ud!" osv.

En hverdag på seks kvadratmeter

Et af de første chok er, da vi får lov at kigge indenfor i en celle. Den er så lille, at en voksen mand højst kan tage to halvlange skridt - nærmere betegnet seks kvadratmeter. I cellen er der en seng, nogle ▶

»» Lige da jeg var startet, var der et kæmpe slagsmål på gårdturen med køller og alt muligt. Det var før, vi havde fået lavet cellerne om, så nogle havde taget en bøjlestang, nogle havde skruet et stoleben af osv ««

skabe, et fjernsyn, en vask og et toilet. Der er en udluftningskanal, og stiller man sig op på en stol, kan man kigge ud ad et lille vindue. Det er altså dette lille rum, man vågner op i, lægger sig til at sove i, spiser i, går på toilettet i og ser fjernsyn i - i op til flere år. Tanken virker langt fra opmuntrende. Blegdamsvejens Fængsel er primært et sted for varetagtsfængslede, men det betyder ikke, at man ikke kan sidde her længe.

"Vi har f.eks. en, der lige har fået af vide, at hans sag er berammet til januar eller februar 2009. Og han har altså allerede siddet her 14 måneder," fortæller Lisbeth. "Hvis vi ved, de skal sidde her rigtig længe, bliver de dog rykket til Vester Fængsel, fordi huset her er så gammelt og skrøbeligt, så man kan faktisk godt grave sig ud gennem væggen, hvilket vi har oplevet. Nede i endevæggen kan murstenene fjernes, og de kan jo i princippet grave hele dagen, hvis de vil."

Når man kigger på de tykke mure, er det meget svært at forestille sig, hvordan man skulle grave sig ud, selvom man godt kan forstå, at tanken kan opstå, hvis man har siddet længe på de seks kvadratmeter.

Lisbeth fortæller, at hverdagene i fængslet er præget af helt faste rutiner.

"Om morgenen bliver de indsatte vækket omkring kl. 7, hvor vi siger godmorgen, og her skal de enten bevæge sig eller sige noget, så vi ved, de er i live."

Kl. 20.30 bliver der sagt godnat, alle er låst inde, og der skal være ro i arresten.

Alle tre måltider bliver spist i cellerne. I løbet af dagen er der mulighed for at besøge et lille fængselsbibliotek, være i et kondirum, modtage besøg af to andre fanger i sin celle i et såkaldt fællesskab eller modtage undervisning, primært på folkeskoleniveau. Man kan også arbejde i fængslet enten med vedligeholdelse eller med akkordarbejde i cellerne, der eksempelvis består af at samle ledningsholdere til 14 kr. for 1000 stk.

2. etage på Blegdamsvejens Fængsel

Typisk seng i en celle, th. en udluftningskanal med et lille vindue ovenover

På første etage sidder de indsatte, man betragter som rolige, og de har deres dør åben en del af dagen. Bortset fra det er de indsatte låst inde næsten hele tiden; i deres celler, når de er i bad, i kondirummet, på biblioteket, når de har besøg osv.

Vi følges rundt med Lisbeth i skolestuerne, i biblioteket, i kondirummet og et i lille keramikværksted. Man er på intet tidspunkt i tvivl om, at vi er i et fængsel. Alt fremstår forbløffende småt og slidt. Det er dog relativt opmuntrende, at der trods alt er en række aktiviteter i løbet af dagen, så de indsatte har mulighed for at komme ud af deres celler. Lisbeth fortæller også, at de indsatte kan melde sig til et projekt, der hedder *Over murene*, hvor de hjælpes til at blive stoffrie.

Gårdturen på godt og ondt

En gang om dagen har de indsatte mulighed for at komme udenfor og få en times frisk lugt. Den aflange gård ligger til højre for selve fængselsgangen med høje mure på alle sider. Foran udgangen er der opstillet en metaldetektor, som alle indsatte skal igennem, inden de kommer på gårdtur.

"Af sikkerhedsmæssige årsager kommer halvdelen af de indsatte ud ad gangen. Der er ikke mulighed for aktiviteter som fodbold e.l. på selve gårdturen, men de indsatte kan gå og snakke med hinanden," forklarer Lisbeth.

På gårdturen sidder to betjente og holder øje med flugtforsøg, eller om der bliver smidt ting ind over murene, hvilket indimellem sker. "Hvis vi har nogen, der sidder inde for voldtægt eller pædofili, råder vi dem til ikke at gå på gårdtur pga. de andre fanger," fortæller Lisbeth. "På en eller anden måde finder de andre indsatte altid ud af, hvad de nye sidder inde for, selvom der ikke er nogen betjente, der siger noget. Tit ved vi det ikke engang, vi kan gå ind og se det på computeren, men det gør vi ofte ikke, for så kan man gå der og tænke på det. Men de andre indsatte finder ud af det, og så sker der ting og sager på gårdturen - de bliver overfaldet."

Hierarki og overfald

Selvom virkeligheden i et dansk fængsel ikke kan sammenlignes med de skrækbilleder, der ofte tegnes af forholdene i eksempelvis amerikanske fængsler, er der indsatte, som styrer de andre, og overfald og voldtægter kan finde sted.

Overfald på gårdturen kan ifølge Lisbeth også ske, hvis nogle indsatte bliver uvenner over hash, narko eller penge.

"Jeg har oplevet det to gange. Lige da jeg var startet, var der et kæmpe slagsmål på gårdturen med køller og alt muligt. Det var før, vi havde fået lavet cellerne om, så nogle havde taget en bøjlestang, nogle havde skruet et stoleben af osv., så der var der gang i den! Det drejede sig om noget hash og nogle penge, som nogle styrende indsatte lige ville have afregnet på gårdturen. De prøver selv at dæmpe det, for de ved godt, at det har konsekvenser, fængslet bliver lukket helt, og så får de ikke noget resten af dagen eller dagen efter. Men dengang gik vi imellem dem, der var jo heller ikke nogen, der slog efter os, og lige når det sker, reagerer man bare og prøver at få det

stoppet, men bagefter tænkte jeg, at vi måske lige skulle have ventet, til der kom noget hjælp," smiler Lisbeth skævt.

Indimellem har betjentene også mistanke om eller ser resultatet af, at der finder overfald og voldtægter sted i det skjulte. Det er dog meget svært at gribe ind overfor, og Lisbeth mener heller ikke, at det er noget, der kendetegner de indsatte hverdag.

"Det forekommer. Efterfølgende kan vi jo se, hvem ofrene har været i fællesskab med, og så kan man tage den derfra, men tit siger de ikke selv noget til os bagefter - det vil de helst selv ordne," forklarer Lisbeth.

Besøg og indsmugling

En gang om ugen har de indsatte, der ikke er under særlige restriktioner, mulighed for at modtage besøg fra kæresten, familie og venner. Besøgene varer ca. en time, og vi bliver vist rundt i de nye besøgslokaler, der lige er blevet færdige. I forhold til den øvrige del af arresten virker besøgsrummene lyse og nye. Der er nye møbler og mulighed for at gå udenfor på en indhegnet terrasse. På gangen er der legetøj, hvis nogen af de besøgende har børn med. Besøgene er en af de største begivenheder i de fleste indsatte hverdag, hvor der måske er en lille chance for at lægge de små celler bag sig for et kort øjeblik og ikke være en indsat, men kæreste, søn eller far. Besøgene er samtidig også den primære indsmuglingskilde af ulovlige varer i arresten. "Der er stoffer i fængslet," fortæller Lisbeth, "Det er meget svært at få bugt med, og nogle gange ryger det ind gennem et besøg. Det er det samme med mobiltelefoner, de er her også, og de er svære for os at finde - de har deres egne gemmesteder."

Som besøgende bliver man ikke visiteret, men man skal hænge overtøj og tasker i et skab. Besøgende må dog gerne have mad med til den indsatte, hvis ▶

de kan fremvise en bon på, at det nyligt er købt.
 "Men vi kan jo ikke se, hvad der ligger under pizzaen, det må vi ikke tjekke," forklarer Lisbeth. Selv om de indsatte bliver visiteret og strippet efter hvert besøg, slipper de ulovlige ting alligevel ind.
 "Det er vel oppe i endetarmen - der tjekker vi ikke. Selv mobiltelefoner kan komme op alle vegne. Du vil gøre alt, hvis du ikke har snakket med din familie eller kæreste i flere måneder," forklarer hun.

Fangen og vogteren

Når vi følges rundt på gangene med Lisbeth, bemærker man, at der er plads til småsnakken mellem betjentene og de indsatte.

"Noget af det, jeg rigtig godt kan lide ved jobbet, er, at du har så stor kontakt med alle mulige mennesker, som du også prøver at hjælpe," fortæller Lisbeth. "Man møder mange forskellige skæbner - og også nogen, som måske slet ikke skal sidde her."

Selvom betjentenes arbejde for det meste drejer sig om at holde styr på rutinerne, er det også dem, der har den største kontakt med de indsatte.

"Nogle er meget åbne, og andre har ikke lyst til at fortælle om sig selv. Men man holder lidt øje med dem og spørger, hvordan de har det. Hvis de skal ringe privat, til politi eller advokat, skal vi overhøre alle samtaler, så hvis man kan mærke, der er noget galt, så spørg man ind til det," understreger hun. "Sygeplejersken siger også nogle gange, at vi skal lige holde særligt øje med den og den. Vi snakker meget med de indsatte og kommer med forslag om fællesskaber, skole eller arbejde, hvis der er nogen, der isolerer sig."

At det kan gå galt med en indsat, er der flere eksempler på. "Det er ikke så længe siden, vi havde en påsat brænd i en af cellerne. Han var psykisk syg og har også gjort det tre gange inde på Vester Fængsel, så det er ikke til at sige, hvornår det sker," fortæller Lisbeth. "Vi har også haft en hængning - det var ikke lige mig, der fandt ham, men det var ikke så pænt, for han havde hængt der længe. Det er mærkeligt at have set ham om morgnen, og så hænges han der. Derfor prøver vi også at være opmærksomme på, om vi har set nogle signaler eller lignende." Vi passerer sygeplejersken, der er i arresten dagligt. I dag er der også en psykolog til stede. Ventelisten til en samtale med psykologen er dog meget lang, og som regel er der kun afsat et kvarter til hver, hvis man er heldig at få en tid.

Observations- og straffeceller

Går en fange amok eller bliver meget syg, bliver de sat ind i den såkaldte observationscelle, der er en celle stort set uden inventar bortset fra en madras på gulvet og få møbler, der er skruet fast i væggene. I døren er et lille kighul, hvor det er muligt at observere den indsatte, enten til han falder til ro, bliver hentet af ambulancen og i slæmme tilfælde bliver sendt i spændetrojke på Vester Fængsel. Selvom en indsat kan gå amok, bærer betjentene hverken stave eller andre våben. De er udelukkende udstyret med en walkie-talkie, nøgler og

Der er net mellem hver etage så de indsatte ikke kommer til skade hvis de hopper eller falder ud over gelænderet

håndjern. Lisbeth har ofte oplevet at blive truet, men hun mener generelt, at de har de redskaber, de har brug for at håndtere jobbet.

"Det er klart, at hvis de er sure, så er det kun os, det kan gå ud over, og som regel er det jo ikke os, de er sure på. Men så tager man bare det med, det er vi jo uddannet til, så det er ikke noget, man tager med sig hjem. De indsatte ved jo godt, at det ikke er uden konsekvenser for dem, nogle ryger i straffecellen, eller man bliver flyttet til Vester Fængsel." Straffecellen på Blegdamsvej Arrest er ikke et fysisk sted, men betyder, at de indsatte bliver isoleret fra al social kontakt i en bestemt periode.

"De må ikke snakke med nogen, de kommer ikke på gårdtur eller har nogen form for social kontakt, og det er ikke sjovt. De kan selvfølgelig stå og råbe ud af vinduet, men det får de ikke så meget ud af, for så bliver perioden i straffecellen bare endnu længere."

Vi er efterhånden ved at have været fængslet rundt, og på turen har vi på intet tidspunkt følt os utrygge. Flere af de indsatte hilser og smiler til os, når vi passerer dem, og alle betjente har været imødekommende. Vi er dog nærmere skræmte over den fuldstændig isolerede verden, vi har fået et indblik i. Mange fordomme er blevet afkræftet, andre forstærket. Udenfor på gaden kan vi ikke lade være med at stå og sunde os lidt - og på samme tid være lettede over, at vi kun var på besøg, men afskrækkede ved tanken om at alle dem, vi lige har mødt, ikke har noget valg. Uanset hvad man mener om straf, arrester og fængsler, bliver man hurtigt klar over, at man vil gøre meget for at holde sig på den rigtige side af pigtråden. ✱

MTV & 3rd Tsunami Agency presenterer:

OBITUARY

AGNOSTIC
FRONT

AS WE FIGHT

PILGRIMZ

Launch Event

08/08/08

Amager Bio

MERCENARY

RAUNCHY

PILGRIMZ

LAST MILE

Danmarks Tour
September 2008

Kooperationspartner:

Jägermeister

4 Your talent

Reklamepartner:

GAFFA

REALIZED

Reklamepartner:

Europcar

www.mtv.dk/headbangersball/live

www.myspace.com/headbangersball_live

Mennesket bag celle

nr. 29

"Jeg kunne slet ikke finde ro, jeg gik frem og tilbage i min celle og tænkte på, at jeg skulle have været på arbejde nu, tænkte på børnene, fik breve og billeder fra dem, hvor de spurgte, hvor jeg var henne - det var hårdt!"

I celle nr. 29 på første etage bliver vi inviteret indenfor hos 'Morten'. Han gør plads til os i cellen, og er meget venlig og imødekommende. Morten er uddannet inden for pædagogfaget, har fast kæreste og er ikke inde i nogen former for kriminel løbebane i hverdagen. I 2006 var han dog involveret i en narkosag, der nyligt blev optrevet af politiet.

Fra frihed til fængsel på et par timer

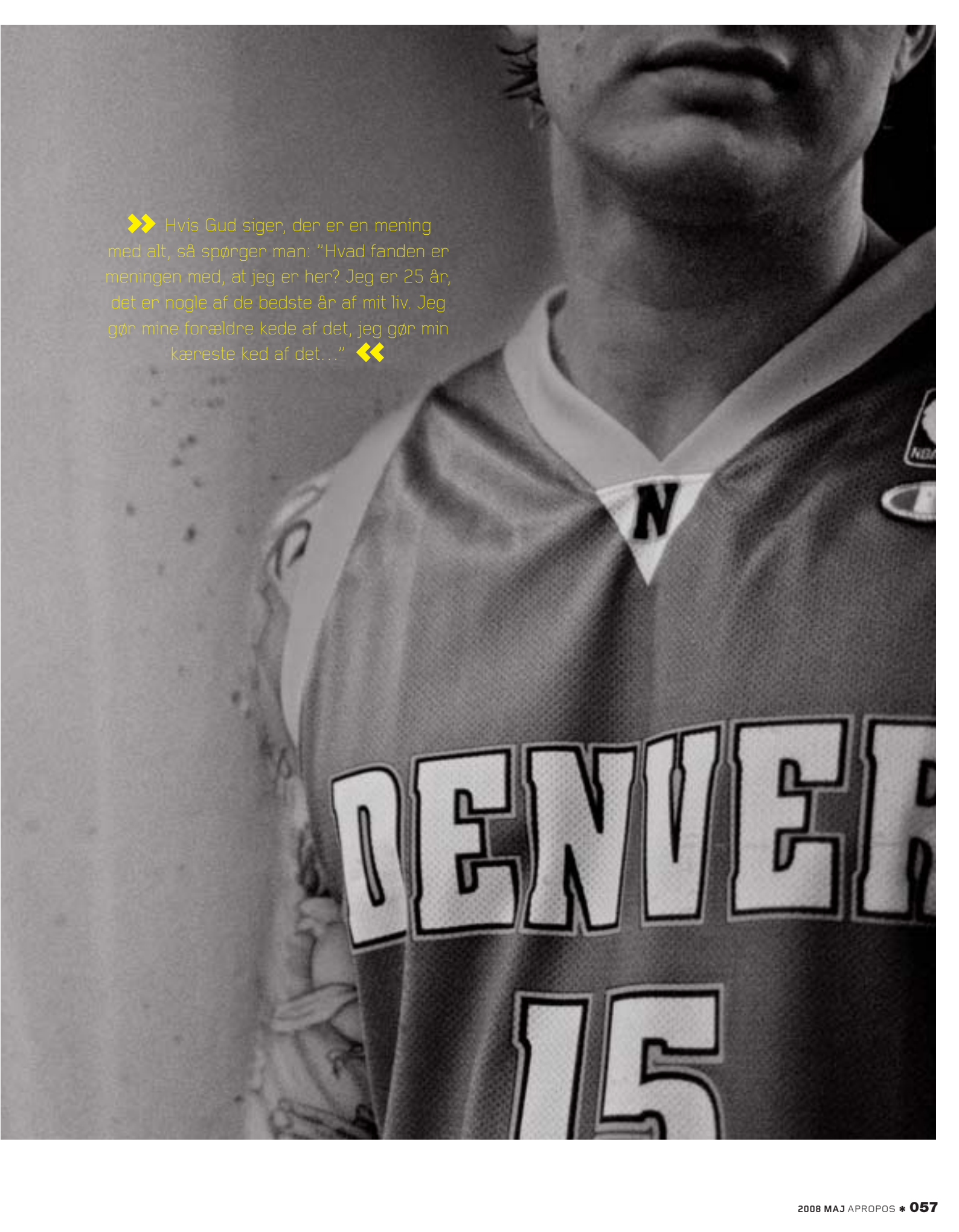
"Jeg blev en dag hentet på mit arbejde og kørt til politigården," fortæller Morten om sit første møde med politiet. Morten valgte at tilstå, hvad han havde gjort med det samme uden at snakke med en advokat. "Jeg skrev under på, hvad jeg havde fortalt, og de sagde, jeg nok ville få seks måneders ubetinget fængsel og noget samfundstjeneste," husker Morten. Morten fik en aftale med sin leder om at få fri til at tage i retten samt bevilliget et halvt års orlov fra sit job, hvori han kunne afsone. Det skulle dog gå helt anderledes, og under retssagen bliver Morten idømt to års ubetinget fængsel.

"Det der med samfundstjeneste var der slet ikke noget af. Jeg ved ikke, om de har taget roven på mig, eller om de virkelig selv troede, at det kunne lade sig gøre," fortæller Morten, der efterfølgende mistede sit job. Anklageren ville have Morten fængslet øjeblikkeligt efter retssagen.

"Jeg blev sat i fængsel med det samme, selvom de godt vidste, at jeg ikke var farlig - ellers havde de jo varetægtsfængslet mig indtil min retssag. Jeg havde overhovedet ikke pakket nogen ting. Jeg havde kun mit jakkesæt, så jeg gik rundt herinde i jakkesæt de første tre dage, og folk tænkte: Hvad er det for en nørd, der kommer herind i jakkesæt, de grinede jo af mig - jeg gik rundt på gårdtur i jakkesæt," husker Morten. "Jeg fik ikke engang chancen for at komme tilbage til mit arbejde og sige farvel til mine børn i skolen, så jeg måtte skrive et brev til dem herinde fra. De ved ikke, at jeg sidder herinde, jeg har bare skrevet til dem, at jeg ikke kommer tilbage pga. nogle personlige årsager. Mine kollegaer ved det heller ikke, de har skrevet

nogle breve til mig og givet dem til min leder, som så har sendt dem herind - det er noget rod."

At det var hårdt slag for Morten ikke at kunne sige farvel, mærkes tydeligt i den måde, han fortæller om sit arbejde og kollegaer på. Enhver fordom om, at det kun er hårdkogte kriminelle, der sidder her, smuldrer mellem ordene. Morten er en helt almindelig fyr på 25 år, der har trådt ved siden af. Morten har nu siddet i Blegdamsvejens Fængsel i tre en halv måned. Egentlig skulle han slet ikke være havnet her, da han skulle placeres i et åbent fængsel fra starten, hvor forholdene er bedre og mere frie. Indimellem kan man efter dom blive placeret midlertidigt i et arresthus, mens ens endelige straf beregnes. Denne proces må tage op til fire uger, men Morten har altså nu ventet over 12 uger på at komme videre. ▶

➤➤ Hvis Gud siger, der er en mening med alt, så spørger man: "Hvad fanden er meningen med, at jeg er her? Jeg er 25 år, det er nogle af de bedste år af mit liv. Jeg gør mine forældre kede af det, jeg gør min kæreste ked af det..." ◀◀

Morten ved udluftningskanalen i sin celle

Fængslets kondirum

Dørene låses

Den første tid som indsat var hård for Morten. Det at blive låst inde fra den ene dag til den anden tog tid at acceptere.

"Jeg vil sige, at tanken om at døre er låst, og du ikke må gå ud - den er værre end det at være indespærret. Det er tanken om, at friheden ligger derude, og du kan stå og kigge ud gennem vinduet, og det er godt vejr, og solen skinner, og du kan mærke det og se det. Det gør ondt. Hvis du havde været derhjemme, ville du måske også være blevet inde og sluppet af, men tanken om, at du ikke kan gå ud, den er meget slem. Især de første dage, jeg kunne slet ikke finde ro, jeg gik frem og tilbage i min celle og tænkte på, at jeg skulle have været på arbejde nu, tænkte på børnene, fik breve og billeder fra dem, hvor de spurgte, hvor jeg var henne - det var hårdt! Den første måned føltes måske som et år, og så efter det begyndte man ligesom at acceptere situationen."

Vi er bare mennesker

I Blegdamsvejens Fængsel sidder alle typer indsatte, i alle aldre og fra alle samfundslag. Dem som aldrig har set et fængsel indefra før, og dem der har været forbi 10 gange tidligere.

"Det, der overraskede mig, var, at uanset hvilken type du er, eller hvilket samfundslag du kommer fra, så har alle det rigtig godt med hinanden herinde, og der er en god stemning. Det er ét stort fællesskab, hvor man føler, at alle er i samme båd" fortæller Morten, som ikke er den eneste, der er overrasket.

"Folk bekymrer sig om hinanden, spørger til, hvordan det går, og glæder sig på hinandens vegne."

Det er vigtigt for Morten at understrege, at der også er positive oplevelser i dagligdagen, og at sammenholdet er en vigtig del af det.

"Der var en herinde for nylig på 53 år. Han var rigtig flink over for os unge, hjælpsom og rar. Han blev dømt til 10 års fængsel her den anden dag, og det gjorde ondt på os. Selvom de fleste tænker, at her bare sidder nogle hårde kriminelle, så blev folk rigtig kedede og græd næsten. Der var en rigtig trist stemning, og folk kunne ikke spise - store fyre på over 100 kg., de kunne simpelthen ikke spise deres mad. Selvom de sidder her, så er de stadig bare mennesker, og de har et godt hjerte mange af dem."

At være pædagog i en arrest giver anledning til en del drillierier, men kun af venskabelig karakter.

"Jeg har ikke selv oplevet at blive truet, men min fysik lægger heller ikke lige op til," uddyber Morten, og et blik på hans overarme understreger den udtalelse.

"Selvfølgelig har der været nogle slåskampe i gården, men der er personalet gode til at få fjernet folk til et andet fængsel. Overordnet ved man godt, hvad der sker mellem folk herinde, hvorfor to er uvenner osv. Men det er ikke, fordi der er en ond stemning generelt."

Hverdagen

Da Morten selv er uddannet, følger han ikke de traditionelle fag, der tilbydes i arresten, men i hver-

KØBENHAVNS FÆNGSLER

Vestre Fængsel, Blegdamsvejens Fængsel og Politigårdens Fængsel hører alle under Københavns Fængsler. De fungerer alle som arresthuse, hvilket betyder, at der især sidder varetægtsfængslede personer, der afsoner kortere straffe, og personer som venter på at blive overført til et åbent eller lukket fængsel. Der er ca. 800 ansatte i Københavns Fængsler, og der indsatte omkring 3.500 personer om året, herunder både anholdte og fængslede.

BLEGDAMSVEJENS FÆNGSEL

Fængslet på Blegdamsvej fra 1848 er det ældste fængsel i Danmark, der stadig benyttes. Det fungerer som arrest udelukkende for mænd med plads til 91 indsatte fordelt på tre etager.

dagen undervises han derimod i spansk, russisk og keramik. En del af de andre indsatte tilmelder sig folkeskolens afgangseksamen, mens de er i arresten, og der har Morten kunne hjælpe dem med forberedelserne til prøverne. "Weekenderne og helligdagene herinde det er de værste," fortæller Morten, "for der er der ikke særlig mange aktiviteter, og dørene er også mere låst. Man bliver i dårligt humør, alle de andre derhjemme nyder, at det er ferie, og så mærker man meget mere, at man er i fængsel - det rammer hårdt. Jeg ved fra dem, der sad her til jul og nytår, at dørene blev låst kl. 20.30, og man sad her alene og kunne høre, hvad der skete udenfor - det må ikke være sjovt. I hverdagen hvor man går i skole, så tænker man ikke så meget over det."

En af de eneste aktiviteter i weekenden er gudstjeneste i arrestens kælder.

"Kirken betyder rigtig meget herinde," fortæller Morten. "Og så synger jeg også i kirkekor. Når man siger det til folk udefra, så kigger de jo underligt på en, men herinde der har vi det godt med det. Der er en pianist udefra, der kommer, og så synger vi salmer, og det har vi det rigtig fedt med. Vi synger til gudstjenesten og over det inden. Her på søndag er der en, der skal døbes, så vi skal holde fest bagefter, så det bliver hyggeligt," smiler Morten.

At få besøg er en af de begivenheder i hverdagen, der fylder rigtig meget for Morten og de andre indsatte. Tidligere havde de mulighed for at modtage besøg to gange om ugen, hvilket for nylig er blevet begrænset til et pga. manglende kapacitet. På vegne af alle de indsatte har Morten efterfølgende samlet underskrifter og anmodet om at få genindført det ekstra besøg.

"Besøgene betyder meget for vores pårørende," forklarer Morten, "også går os selv selvfølgelig, men det er sjovt, for folk herinde tænker nærmest mere på deres pårørende end på sig selv. Jeg tænker også selv meget mere på dem derude end på mig selv, for folk derude tror jo, vi har det meget dårligt, og tænker, at det er synd for os, at vi sidder i fængsel. Men vi tænker jo, det er synd for dem, at vi sidder her."

På trods af nedskæringer er rammerne for besøgene dog blevet bedre, efter at der er blevet bygget nye besøgslokaler.

"Indtil for nylig havde vi nogle besøgsrum, som var under det, jeg ville kalde menneskelige forhold. Det var et rum i cellestørrelse med en gammel, ulækker madras, og der lå askeskodder og kondomer på gulvet. Det er altså ulækkert, når ens forældre kommer, og så tænker folk udefra også mere over, hvad er det for nogle kår, vi har."

En god indsats

Når Morten sidder på første etage, betyder det, han har mere frihed end mange af de andre indsatte, og hans dør er åben mellem syv og halv to hver dag. "Det er jo pædagogisk ad helvedes til - gulerodspolitik," mener Morten. "Hvis du opfører dig ordentligt, kan du komme ned på første. De mennesker, der er stille og rolige herinde, de bliver også behandlet

godt. I bund og grund synes jeg faktisk, at betjentene er rigtig flinke, der er nogle af dem, der nok ikke burde have med mennesker at gøre, men de fleste er gode til deres job. Hvis du er aggressiv, og der hele tiden er spor af stoffer i dine urinprøver, er det klart, at de taler hårdt til dig."

Selvom Morten selv holder sig inden for alle de regler, der findes i arresten, kan han godt sætte sig ind i, hvorfor nogle overtræder dem.

"Der er nogle herinde, som ikke engang må se deres familie uden politiovervågning, de må ikke ringe, og de må ikke sende breve. Man kan godt sætte sig ind i, at en af dem eksempelvis forsøger at få et brev ud til sin kæreste i håb om, at det lykkes."

At få et ophold i straffecellen er dog ikke noget, man skal tilstræbe sig.

"Der er lige to, jeg kender godt, som har været i straffecellen i fem dage, og det er selvfølgelig hårdt. Hvis man er i cellen dag og nat i fem dage, vender man op og ned på det hele, hvad fanden skal man lave? Man sover, vågner og sover igen."

Forbrydelse og straf

Når man sidder og taler med Morten, virker han meget velreflekteret og udtrykker en vis accept af sin situation. Det har dog taget tid at nå dertil.

"Den første tid var meget svær for mig, og jeg har snakket meget med vores præst om det. Hvis Gud siger, der er en mening med alt, så spørger man: "Hvad fanden er meningen med, at jeg er her? Jeg er 25 år, det er nogle af de bedste år af mit liv. Jeg gør mine forældre kede af det, jeg gør min kæreste ked af det, jeg har en masse børn, der skriver breve til mig og spørger, hvor jeg er henne osv. Hvad er meningen med det? Det forstår jeg stadig ikke i dag, men omvendt ved jeg jo godt, at jeg har gjort noget, jeg ikke skulle have gjort, og så må jeg tage min straf."

Morten virker usentimental, hvilket er imponerende, når man som 25-årig må acceptere, at livet udenfor går videre.

"Jeg tænker meget på min kæreste, mange forhold går i stykker, men de forhold, der holder - de kan holde til alt, for der er ikke noget værre end ikke at kunne se hinanden i så lang tid. Så på den måde får man nogle ting afprøvet, man får et rigtig godt forhold til kæresten og til familien. På helligdage og i weekender der sidder man virkelig og tænker på, hvad man skal, når man kommer ud - små ting som du måske ikke tænker over: at sidde og spise med din kæreste, sidde og se en kedelig film, selvom filmen er kedelig - bare det var mig! Jeg ved, at sådan nogle ting vil jeg sætte pris på. Bare det at gå en tur om morgen, solen skinner på stranden, sådan nogle ting vil jeg nyde, hvor jeg måske før i tiden ikke gad. Så man får ligesom tid til at stoppe op og sige, hvad vil jeg? Hvem er jeg?"

Når Morten kommer ud, er han sikker på, at han vil have børn med sin kæreste.

Morten mener selv, at det faktisk hjælper mange at sidde i fængsel.

"Det er ikke noget, jeg tror, det er noget, jeg ved, for det er noget, vi har talt meget om herinde. Mange, der er her, har jo også kun gjort noget ulovligt en eller to gang, og dem hjælper det. Det store afsavn og det at man sårer så mange mennesker - hvis man bare har lidt herinde," siger Morten og peger på hovedet," så vil man ikke gøre det igen. Der er selvfølgelig også nogle, der er ligeglade med, at de er her, så det er måske både og..." afslutter Morten.

Det er blevet tid til at pakke sammen og sige farvel, det er ikke en rar følelse at efterlade Morten i den lille celle, og den mest optimistiske i selskabet på det tidspunkt er vist nok Morten selv... *

Vaskerummet i fængslets kælder hvor nogle af de indsatte arbejder